

İhalede kullanılacak araçlar için taşıt tanıma sistemine kayıtlı akaryakıt istasyonu listesinin yeterlik kriteri olarak belirlenmesi rekabet ilkesini engelleyici nitelikte temel ilkelere aykırı bir düzenleme olduğu

Toplantı No	: 2023/061
Gündem No	: 28
Karar Tarihi	: 20.12.2023
Karar No	: 2023/UM.I-1570

BAŞVURU SAHİBİ:
Crg Enerji Katı Atık İnşaat Taahhüt Sanayi Dış Ticaret Limited Şirketi,

İHALEYİ YAPAN İDARE:
Başakşehir Belediye Başkanlığı Destek Hizmetleri Müdürlüğü,

BAŞVURUYA KONU İHALE:
2023/1228032 İhale Kayıt Numaralı "Taşıt Tanıma Sistemi ile Akaryakıt Ürünleri Alımı" İhalesi

KURUM TARAFINDAN YAPILAN İNCELEME:
Başakşehir Belediye Başkanlığı Destek Hizmetleri Müdürlüğü tarafından 05.12.2023 tarihinde açık ihale usulü ile gerçekleştirilen "Taşıt Tanıma Sistemi ile Akaryakıt Ürünleri Alımı" ihalesine ilişkin olarak Crg Enerji Katı Atık İnşaat Taahhüt Sanayi Dış Ticaret Limited Şirketi'nin 16.11.2023 tarihinde yaptığı şikâyet başvurusunun, idarenin 20.11.2023 tarihli yazısı ile reddi üzerine, başvuru sahibine 29.11.2023 tarih ve 119197 sayılı ile Kurum kayıtlarına alınan 29.11.2023 tarihli dilekçe ile itirazın şikâyet başvurusunda bulunulmuştur.

Başvuruya ilişkin olarak 2023/1328 sayılı itirazın şikâyet dosyası kapsamında yapılan inceleme neticesinde esas inceleme raporu tanzim edilmiştir.

KARAR:
Esas inceleme raporu ve ekleri incelendi.

İtirazen şikâyet dilekçesinde özetle,

İdari Şartname'nin 7'nci maddesinde yer verilen "İstekli firmanın bağlı bulunduğu ana dağıtım şirketinin unvanına kayıtlı her ilde bir (1) adet taşıt tanıma sistemine kayıtlı akaryakıt istasyonu listesi" şeklindeki düzenlemenin, alımın Başakşehir ilçesi sınırlarında hizmet verecek araçların akaryakıt ihtiyaçlarına ilişkin olduğu göz önüne alındığında uygun olmadığı, söz konusu araçların tüm illere gidebileceği hususu ihtimal dahilinde olsa bile mevcut koşulun ağır bir yeterlik kriteri olduğu ve düzenlemenin sadece bir ana dağıtım firmasını tarif etmekle temel ilkelere aykırı olduğu, diğer taraftan halihazırda Türkiye genelinde en az 500 adet taşıt tanıma sistemine kayıtlı akaryakıt istasyonu bulunmasına ilişkin yeterlik kriteri belirlenmesi yapıldığı ve farklı illerde akaryakıt ihtiyacı olması halinde ihtiyacın bu istasyonlardan karşılanabileceği iddiasına yer verilmiştir.

Başvuru sahibinin iddiasının değerlendirilmesi sonucunda aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Temel ilkeler" başlıklı 5'inci maddesinde "İdareler, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur." hükmü,

Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin "Yeterliğin belirlenmesinde uyulacak ilkeler" başlıklı 26'ncı maddesinde "(1) Ekonomik ve mali yeterlik ile mesleki ve teknik yeterliğin saptanması amacıyla öngörülecek değerlendirme kriterleri ve istenecek belgeler, rekabeti engelleyecek şekilde belirlenemez." hükmü,

İdari Şartname'nin "İhale konusu işe/alıma ilişkin bilgiler" başlıklı 2'nci maddesinde "2.1. İhale konusu işin/alımın;

- Adı: Taşıt Tanıma Sistemi ile Akaryakıt Ürünleri Alımı
- Türü: Mal alımı
- İlgili Uygulama Yönetmeliği: Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği
- Yatırım proje no'su (yapım işlerinde): Bu madde boş bırakılmıştır.
- Kodu:
- Miktarı:

Taşıt tanıma sistemi ile 100.000Lt. Kurşunsuz Benzin 95 Oktan, 200.000Lt. Motorin ve 5.000.000Lt. Motorin (Diğer) Alımı

Ayrıntılı bilgi idari şartnamenin ekinde yer almaktadır.

f) İşin yapılacağı/teslim edileceği yer: Yüklenici Tarafından Listesi İdareye sunulacak olan Türkiye Genelinde Taşıt Tanıma Sistemine Dahil Akaryakıt İstasyonları" düzenlemesi,

Anılan Şartname'nin "İhaleye katılabilmek için gereken belgeler ve yeterlik kriterleri" başlıklı 7'nci maddesinde "1) İstekli Akaryakıt Dağıtım ve Pazarlama Kuruluşu ise Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından verilmiş ve iş bitim tarihine kadar geçerliliği olan Teklif Sahibinin Akaryakıt ve Dağıtım Pazarlama Kuruluşu olduğunu gösteren belge,

-İstekli Akaryakıt Dağıtım ve Pazarlama Kuruluşunun Bayisi ise, Teklif Sahibinin bayisi olduğu kuruluştan verilmiş ve iş bitim tarihine kadar geçerliliği olan Teklif Sahibinin Akaryakıt ve Dağıtım Pazarlama Kuruluşunun Bayisi olduğunu gösteren Bayilik Yazısı ve Bayilik Sözleşmesi,

-İstekliye Enerji Piyasası Düzenleme Kurumundan Bayilik tarafından bayilik yapmak üzere verilmiş ve iş bitim tarihine kadar geçerliliği olan İstasyonlu Bayilik Sözleşmesi,

-İsteklinin bağlı bulunduğu ilgili kurumdan alınmış İşyeri Açma ve İzin Belgesi,

-Başakşehir İlçe sınırları içerisinde en az 2(iki) tane Taşıt Tanıma Sistemine dahil akaryakıt istasyonu bulunduğuna dair belge,

-İstekli firmanın bağlı bulunduğu ana dağıtım şirketinin unvanına kayıtlı her il'de bir (1) adet taşıt tanıma sistemine kayıtlı akaryakıt istasyonu listesi,

-Türkiye geneli ise en az beşyüz (500) adet taşıt tanıma sistemine kayıtlı akaryakıt istasyonu listesi,

-İsteklilerin İstanbul ili Avrupa yakasında en az 1 adet kendisine ait Ruhsatlı Akaryakıt İstasyonu olduğunu gösteren Belgeler.

..." düzenlemesi,

Sözleşme Tasarısı'nın "Malın/İşin teslim alma şekil ve şartları ile teslim programı" başlıklı 10'uncu maddesinde "10.1. Malın teslim edilmeye/İşin yapılma yeri veya yerleri

10.1.1. Yüklenici Tarafından Listesi İdareye sunulacak olan Türkiye Genelinde Taşıt Tanıma Sistemine Dahil Akaryakıt İstasyonları

10.2. İşe başlama tarihi

10.2.1. 01/01/2024

10.3. Teslim programı ve teslim tarihi

10.3.1. 01/01/2024 – 31/12/2024 tarihleri arasında talep edilecek akaryakıt ürün miktarları 7/24 esaslı olarak Yüklenici tarafından tedarik edilmek zorundadır..." düzenlemesi,

Teknik Şartname'nin "Hizmetin Tanımı" başlıklı 3'üncü maddesinde "...c) İdarenin hizmet binalarında bulunan jeneratörler ve istasyonlara gidemeyen iş makinaları için alınacak akaryakıt; ATOS Sistemine kayıtlı kartlar

karşılığında idarenin akaryakıt tankeri tarafından alınacak ve bu tankerle dağıtımı yapılacaktır.

d) Yüklenici, belediye sınırları içerisinde ve dağıtım şirketlerine ait ATOS sistemi bulunan bayi listesini idareye sunacaktır..." düzenlemesi,

Anılan Şartname'nin "ATOS'un Kurulması" başlıklı 4'üncü maddesinde "...4- ATOS ile akaryakıt verilen taşıtlar hakkında aşağıda belirtilen bilgi ve dokümanları verebilecek nitelikte olacaktır.

- Akaryakıt imkânının hangi tarih ve saatte yapıldığını,

- Aracın özelliklerine göre verilmesi gereken akaryakıtın cinsini belirtecek,

- Verilen akaryakıtın litre karşılığı miktarı ile Türk lirası tutarını gösterecek,

- İdareye ait taşıtlara akaryakıtın verildiği il, istasyonun adı ve pompa numarasını gösterecek,

- Yakıt ikmali yapan taşıtın plakasını gösterecek,

- Araçlara yanlış cins akaryakıt konma ihtimalini ortadan kaldıracak nitelikte olacak,

- Her gün akaryakıt alınan araçlar internet sisteminde yüklenicek, idare gerek gördüğünde alınan akaryakıt miktarını tespit edebilecek.

5- Akaryakıt Tüketim Otomatik Sistemi (ATOS) a kayıtlı taşıtlara akaryakıt verme işlemi sırasında; tarih, saat, aracın ait olduğu kurumun adı ve pompa numarasını kapsayan 2 nüshalı fişin bir nüshası işin bir nüshası diğer görevlisinde diğer nüshası ise istasyon yetkilisinde kalacaktır.

e) İdarenin ATOS'un çalışması ile ilgili bilgi talep etmesi durumunda yüklenici tarafından talep karşılanacak ve araçlara akaryakıt ikmali yapılabilecek istasyonları gösteren harita, adres listesi ile gerekli dokümanları ücretsiz olarak temin edecektir..." düzenlemesi,

Aynı Şartname'nin 4'üncü sayfasında "...Madde 8 – Yüklenici vermeyi taahhüt ettiği akaryakıtı kendi adı altında işlettiği akaryakıt istasyonlar (bayii) ile özel anlaşmalarla bayilik kapsamına aldığı firmalar vasıtası ile verecektir.

Madde 10 – Yüklenici tarafından idareye cihazların kullanma kılavuzu ile Türkiye'de bulunan taşıt tanıma sistemine sahip akaryakıt istasyonlarının bulunduğu yerleri gösteren açık adresli ve telefon numaralı liste verecektir.

Madde 11 – İhale üzerinde kalan yüklenici araçlara takılacak cihazları, idare binasında ve idarenin göstereceği yerde yapacaktır.

Madde 14 – Araç tanıtım cihazı taktırılması düşünülen araç sayısı takriben 500 edettir. Ayrıca bu sayı dışında müdürlüğümüze yeni araç alınması veya yeni araç tahsis edilmesi ve benzeri gibi durumlarda yeni tahsis edilen bu araçlara da yüklenici firma tarafından en geç (3) gün içerisinde ATC takılacak olup yüklenici firma idareden herhangi bir ücret talep etmeyecektir. Ayrıca cihaz takılmayan yaklaşık 100 jeneratör, hizmet aracı ve iş makinesi içinde kart veya anahtarlık verilecektir. Bu kart veya anahtarlıklarda Taşıt Tanıma Sistemine dahil olacaktır..." düzenlemeleri yer almaktadır.

Başakşehir Belediye Başkanlığı Destek Hizmetleri Müdürlüğü'nce 05.12.2023 tarihinde açık ihale usulü ile gerçekleştirilen ihale konusu alımın taşıt tanıma sistemi ile akaryakıt ürünleri alımına ilişkin olduğu, bahse konu ihalede 6 adet ihale dokümanı indirildiği, ihaleye 3 isteklinin katıldığı, 1 isteklinin teklifinin geçici teminat ve iş deneyimine ilişkin koşulları sağlamadığı gerekçesiyle değerlendirme dışı bırakıldığı ve 1 tanesi yaklaşık maliyetin üzerinde olmak üzere 2 geçerli teklif olduğu, Sözleşme Tasarısı'nda malın teslim edilmeye/İşin yapılma yeri veya yerlerinin yüklenici tarafından listesi idareye sunulacak olan Türkiye genelinde taşıt tanıma sistemine dahil akaryakıt istasyonları olarak belirlendiği ve sözleşme süresinin işe başlama tarihinden itibaren 12 ay olduğu anlaşılmıştır.

İdari Şartname düzenlemelerinden, isteklinin akaryakıt dağıtım ve pazarlama kuruluşu veya kuruluş olması halinde istenecek belge, yazı ve sözleşmeler, işyeri açma ve izin belgesi, Başakşehir İlçe sınırları içerisinde en az 2 tane taşıt tanıma sistemine dahil akaryakıt istasyonu bulunduğuna dair belge, İstanbul Avrupa yakasında en az 1 adet kendisine ait ruhsatlı akaryakıt istasyonu olduğunu gösteren belgeler, bağlı bulunduğu ana dağıtım şirketinin unvanına kayıtlı her ilde 1 adet taşıt tanıma sistemine kayıtlı akaryakıt istasyonu listesi ve Türkiye genelinde en az 500 adet taşıt tanıma sistemine kayıtlı akaryakıt istasyonu listesine yönelik yeterlik kriteri belirlenmeleri yapıldığı görülmüştür.

Teknik Şartname'de idarenin hizmet binalarında bulunan jeneratörler ve istasyonlara gidemeyen iş makinaları için alınacak akaryakıtın Araç Tüketim Otomatik Sistemine (ATOS) kayıtlı kartlar karşılığında idarenin akaryakıt tankeri tarafından alınacağı ve bu tankerle dağıtımının yapılacağı, yüklenicinin belediye sınırları içerisinde ve dağıtım şirketlerine ait ATOS bulunan bayi listesini idareye sunacağı, anılan sistemin akaryakıt ikmal tarih ve saati, akaryakıtın verildiği il ve istasyonun adını da içeren bilgileri verebilecek nitelikte olmasına ilişkin düzenlemeler yapıldığı anlaşılmıştır.

Anılan Şartname'de araç tanıtım cihazı taktırılması düşünülen araç sayısının yaklaşık 500 adet olduğu, cihaz takılmayan yaklaşık 100 jeneratör, hizmet aracı ve iş makinesi için de kart veya anahtarlık verileceği, cihazların kullanma kılavuzu ile Türkiye'de bulunan taşıt tanıma sistemine sahip akaryakıt istasyonlarının bulunduğu yerleri gösteren açık adresli ve telefon numaralı listenin yüklenici tarafından sunulacağı belirlenmiştir.

Başvuruya konu ihalenin ilçe belediyesinin ihtiyaçlarını gidermek amaçlı taşıt tanıma sistemi ile akaryakıt ürünleri alımına ilişkin olduğu, alıma konu akaryakıt ürünlerinin belediye görev ve yetkileri kapsamında öncelikle ve ağırlıklı olarak ilçe sınırları dahilinde tüketiminin gerçekleştirileceğinin öngörülebileceği, ayrıca yapılan düzenlemeler ile idarenin hizmet binalarında bulunan jeneratörler ve istasyonlara gidemeyen iş makinaları için alınacak akaryakıtın idarenin akaryakıt tankeri tarafından alınabilmesi ve bu tankerle dağıtımının yapılabilemesine de olanak sağlandığı, diğer taraftan belediye sınırları dışında kullanılmıyacağı doğması halinde dahi Türkiye genelinde en az 500 adet taşıt tanıma sistemine kayıtlı akaryakıt istasyonu listesine ilişkin belirlenme yapıldığı ve ihtiyacın bu listelerle yer alan yakın istasyonlardan karşılanabileceği göz önüne alındığında, bağlı bulunulan ana dağıtım şirketinin unvanına kayıtlı her ilde 1 adet taşıt tanıma sistemine kayıtlı akaryakıt istasyonu listesinin yeterlik kriteri olarak belirlenmesinin 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Temel ilkeler" başlıklı 5'inci maddesinde düzenlenen rekabet ilkesini engelleyici nitelikte temel ilkelere aykırı bir düzenleme olduğu ve başvuru sahibinin iddiasının yerinde olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Ayrıca, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 53'üncü maddesinin (j) fıkrasının 9'uncu alt bendinde "Başvuru sahibinin iddialarının tamamında haklı bulunması halinde, Kurul kararı ile itirazın şikâyet başvuru bedelinin başvuru sahibine iadesine karar verilir. Kurul kararının başvuru sahibine bildirimini izleyen otuz gün içinde başvuru sahibinin Kuruma yazılı talebi üzerine, bu talep tarihini izleyen otuz gün içinde Kurum tarafından itirazın şikâyet başvuru bedelinin iadesi yapılır ve son ödeme tarihine kadar geçen süre için faiz işlemez. Diğer hallerde başvuru bedeli iade edilmez.

Bu fıkranın (1) numaralı bendi uyarınca tahsil edilen bedel hiçbir durumda iade edilmez." hükmü yer almaktadır.

Başvuru sahibi tarafından 109.370,00 TL başvuru bedelinin Kurum şikâyet gelirleri hesabına yatırıldığı görülmüştür. Yapılan incelemede anılan isteklinin itirazın şikâyetle konu iddiasında haklı olduğu tespit edilmiş olup, Kurul kararının başvuru sahibine bildirimini izleyen otuz gün içinde başvuru sahibinin Kamu İhale Kurumu'na yazılı talebi halinde 109.370,00 TL'lik başvuru bedelinin iadesinin gerektiği anlaşılmıştır.

Sonuç olarak, yukarıda mevzuata aykırılıkları belirtilen işlemlerin düzeltici işlemle giderilemeyecek nitelikte işlemler olduğu tespit edildiğinden, ihalenin iptali gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle, 4734 sayılı Kanun'un 65'inci maddesi uyarınca bu kararın tebliğ edildiği veya tebliğ edilmiş sayıldığı tarihi izleyen 30 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemelerinde dava yolu açık olmak üzere,

1) Anılan Kanun'un 54'üncü maddesinin onbirinci fıkrasının (a) bendi gereğince ihalenin iptaline,

2) Başvuru bedelinin Kurul kararının başvuru sahibine bildirimini izleyen otuz gün içinde başvuru sahibinin Kamu İhale Kurumu'na yazılı talebi halinde iadesine,

Öybirliği ile karar verildi.